

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра економічної теорії

ЗАТВЕРДЖЕНО
Економічний факультет
“13” червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОНОМІКС**

Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D1 Облік і оподаткування
Освітня програма	«Облік і аудит»
Факультет	Економічний
Розробники	професор кафедри економічної теорії, д.е.н., професор Віра БУТЕНКО, доцент кафедри економічної теорії, к.е.н., доцент Оксана ПАЩЕНКО

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Економікс» є фундаментальною економічною наукою, яка дозволяє розкрити механізм функціонування економічної системи і закони її розвитку, діяльність економічних суб'єктів, спрямовану на ефективне господарювання в умовах обмеженості ресурсів із метою задоволення безмежних потреб людей та суспільства в цілому. Економікс розкриває та формує економічні категорії, поняття і закони, принципи господарювання у всіх сферах та галузях діяльності, збагачує знання людей і розширює їх науковий світогляд та примножує інтелектуальний потенціал суспільства, допомагає науковому передбаченню економічного розвитку суспільства. Вона охоплює мікроекономічний і макроекономічний аналіз, досліджує поведінку економічних суб'єктів у ринкових умовах, механізми прийняття рішень, а також закономірності виробництва, розподілу, обміну й споживання. Дисципліна є обов'язковою для бакалаврів економічних спеціальностей і сприяє досягненню особистих цілей, розвитку здібності, ставати більш успішним й компетентним у сферах життя із застосуванням сучасних технологій, швидкій адаптації до розвитку суспільства, здобуття навичок роботи в команді, розроблення оптимальних рішень за умов обмеження ресурсів, формуванню фахових компетентностей для ефективного господарювання в сучасних умовах. Особливо актуальним цей курс є для студентів спеціальності D1 «Облік і оподаткування», оскільки формує у майбутніх фахівців методологічну базу мікро- та макроекономічного аналізу поведінки суб'єктів економічної системи завдяки застосуванню відповідних економіко-математичні методів та моделей для вирішення економічних задач на різних рівнях, розумінню принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання.

У ході навчання із метою ефективної організації навчального процесу й комунікації використовується електронна пошта, месенджер Viber, створено групи у Телеграмі, текстовий редактор MS Word, табличний редактор Excel, редактор презентацій Power Point.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Ступінь вищої освіти	Бакалавр	
Спеціальність	D1 Облік і оподаткування	
Освітня програма	«Облік і аудит»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	240	
Кількість кредитів ECTS	8	
Кількість змістових модулів	4	
Курсова робота	-	
Форма контролю	залік, екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	1	
Семестр	1,2	
Лекційні заняття, год.	60	
Практичні, семінарські заняття, год.	60	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота, год.	120	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Економікс» є формування системи знань з макро- і мікроекономіки, які б відповідали умовам розвитку економіки України розкриття сутності ринкового механізму, формування навиків потрібних для аналізу реальних економічних процесів; дослідження закономірності поведінки домогосподарств та підприємницьких структур мікрорівня; розкриття механізму функціонування національної економіки на основі макроекономічних теорій, концепцій, моделей, обґрунтованих світовою й вітчизняною наукою та апробованих практикою; механізму розподілу доходів між суб'єктами господарювання у ринковій економіці; прийняття обґрунтованих рішень із приводу економічних проблем; розкриття сутності й дослідження циклічності економічного розвитку, безробіття, інфляції, інструментарію ринкового й державного регулювання економіки та впливу його на економічний розвиток.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування.

ПР23. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість								
	денна форма					заочна форма			
	тиж ні	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
			л	п	с.р.		л	п	с.р.
І семестр Економікс: МІКРОЕКОНОМІКА									
Модуль 1. Основи функціонування ринку									
Тема 1. Вступ до	1	8	2	2	28				
Тема 2. Ринок: попит, пропозиція та їх взаємодія	2	8	2	2					
Тема 3. Еластичність	3	8	2	2					
Тема 4. Теорія корисності та оптимальний вибір споживача	4	8	2	2					
Тема 5. Аналіз поведінки споживача	5	8	2	2					
Тема 6. Теорія фірми:	6	8	2	2					
Тема 7. Витрати виробництва, виручка та прибуток	7	8	2	2					
Разом за модулем 1		56	14	14					
Модуль 2. Ринкові структури та проблеми досягнення загальної рівноваги									
Тема 8. Ринок досконалої конкуренції	8	8	2	2	32				
Тема 9 Монопольний ринок	9	8	2	2					
Тема 10. Олігополія як вид ринкової структури	10	8	2	2					
Тема 11. Ринок монополістичної конкуренції	11	8	2	2					
Тема 12. Антимонопольна	12	8	2	2					
Тема 13. Утворення похідного попиту. Ринок праці	13	8	2	2					
Тема 14. Ринок капіталу та природних ресурсів (землі)	14	8	2	2					
Тема 15. Загальна ринкова рівновага та економічна ефективність	15	8	2	2					
Разом за модулем 2	х	64	16	16					
Усього годин	х	120	30	30	60				
ІІ семестр Економікс: МАКРОЕКОНОМІКА									
Модуль 3. Теоретичні основи макроекономіки									
Тема 1. Макроекономіка як наука	16	8	2	2	34				
Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків	17	8	2	2					
Тема 3. Ринок праці	18	10	2	2					
Тема 4. Товарний ринок	19	8	2	2					
Тема 5. Грошовий ринок	20	8	2	2					
Тема 6. Інфляційний механізм	21	8	2	2					
Тема 7. Споживання	22	8	2	2					
Тема 8. Приватні інвестиції	23	8	2	2					

Разом за модулем 3		66	16	16					
<i>Змістовий модуль 4. Рівень економічної активності</i>									
Тема 9. Сукупні витрати і ВВП	24	8	2	2	26				
Тема 10. Циклічні коливання та	25	8	2	2					
Тема 11. Держава в системі	26	8	2	2					
Тема 12. Фіскальна політика	27-28	10	4	4					
Тема 13. Монетарна політика	29	8	2	2					
Тема 14. Зовнішньоекономічна	30	8	2	2					
Разом за модулем 4		54	14	14					
Усього годин		120	30	30	60				
Всього		240	60	60	120				

3. Теми лекцій

№ п/п	Назва теми	Кількість годин денна
I семестр Економікс: МІКРОЕКОНОМІКА		
1	Вступ до мікроекономіки	2
2	Ринок: попит, пропозиція та їх взаємодія	2
3	Еластичність	2
4	Теорія корисності та оптимальний вибір споживача	2
5	Теорія ринкового попиту	2
6	Теорія фірми: виробництво	2
7	Витрати виробництва, виручка та прибуток	3
8	Ринок досконалої конкуренції	2
9	Монопольний ринок	2
10	Олігополія та ринок монополістичної конкуренції	2
11	Ринок монополістичної конкуренції	2
12	Антимонопольна політика	2
13	Утворення похідного попиту. Ринок праці	2
14	Ринок капіталу та природних ресурсів (землі)	2
15	Загальна ринкова рівновага та економічна ефективність	2
Разом за I семестр		30
II семестр Економікс: МАКРОЕКОНОМІКА		
1	Макроекономіка як наука	2
2	Макроекономічні показники в системі національних рахунків	2
3	Ринок праці	2
4	Товарний ринок	2
5	Грошовий ринок	2
6	Інфляційний механізм	2
7	Споживання домогосподарств	2
8	Приватні інвестиції	2
9	Сукупні витрати і ВВП	2
10	Циклічні коливання та економічне зростання	2
11	Держава в системі макроекономічного регулювання	2
12	Фіскальна політика	4
13	Монетарна політика	2
14	Зовнішньоекономічна діяльність	2
Разом за II семестр		30
Всього		60

4. Темы практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин денна
I семестр Економікс: МІКРОЕКОНОМІКА		
1	Вступ до мікроекономіки	2
2	Ринок: попит, пропозиція та їх взаємодія	2
3	Еластичність	2
4	Теорія корисності та оптимальний вибір споживача	2
5	Теорія ринкового попиту	2
6	Теорія фірми: виробництво	2
7	Витрати виробництва, виручка та прибуток	3
8	Ринок досконалої конкуренції	2
9	Монопольний ринок	2
10	Олігополія та ринок монополістичної конкуренції	2
11	Ринок монополістичної конкуренції	2
12	Антимонопольна політика	2
13	Утворення похідного попиту. Ринок праці	2
14	Ринок капіталу та природних ресурсів (землі)	2
15	Загальна ринкова рівновага та економічна ефективність	2
Разом за I семестр		30
II семестр Економікс: МАКРОЕКОНОМІКА		
1	Макроекономіка як наука	2
2	Макроекономічні показники в системі національних рахунків	2
3	Ринок праці	2
4	Товарний ринок	2
5	Грошовий ринок	2
6	Інфляційний механізм	2
7	Споживання домогосподарств	2
8	Приватні інвестиції	2
9	Сукупні витрати і ВВП	2
10	Циклічні коливання та економічне зростання	2
11	Держава в системі макроекономічного регулювання	2
12	Фіскальна політика	4
13	Монетарна політика	2
14	Зовнішньоекономічна діяльність	2
Разом за II семестр		30
Всього		60

5. Теми самостійної роботи

№ п/п	Назва теми	Кількість годин денна
I семестр. Економікс: мікроекономіка		
1	Самостійна робота 1. Основні мікроекономічні проблеми	28
2	Самостійна робота 2. Практичні способи вирішення мікроекономічних питань	32
Разом за I семестр		60
II семестр. Економікс: макроекономіка		
1	Самостійна робота 1. Теоретичні основи макроекономіки	34
2	Самостійна робота 2. Рівень економічної активності	26
Разом за II семестр		60
Всього		120

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних, розрахункових та графічних робіт, презентацій;
- пірінгове оцінювання, самооцінювання.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
I семестр. Економікс: мікроекономіка		
Практичне заняття 1. Вступ до мікроекономіки	ПР1, ПР13, ПР13. Розуміти значення категорії мікроекономіка, її об'єкти і суб'єкти. Усвідомлювати місце мікроекономіки в системі економічних знань. Володіти методологією мікроекономіки. Знати сутність економічних потреб та інтересів, економічних благ та їх класифікацію. Вміти розраховувати альтернативну вартість. Розуміти межу виробничих можливостей та вміти її графічно зображувати	5
Практичне заняття 2. Ринок: попит, пропозиція та їх	ПР1, ПР13, ПР13. Розуміти поняття: попит та пропозиція, ринкова рівновага, аналізувати цінові та нецінові фактори, що на них впливають. Розраховувати та відображати графічно, таблично, аналітично	10

взаємодія	показники обсягу попиту та ціни	
Практичне заняття 3. Еластичність	ПР1, ПР13, ПР13. Знати поняття та види еластичності. Вміти розраховувати коефіцієнт еластичності. Аналізувати та практично застосовувати отримані значення показників еластичності. Засвоїти принцип “цінового механізму”, ознайомитися з моделями досягнення ринкової рівноваги. Використовувати цінову еластичність попиту та пропозиції для визначення поведінки споживачів та виробників на ринку.	10
Практичне заняття 4. Теорія корисності та оптимальний вибір споживача	ПР1, ПР13, ПР13. Знати поняття, види та вигляд функцій корисності. Розуміти аксіоми поведінки споживача, поняття уподобань та вибору споживача, сутність ринкового кошика. Вміти графічно зображувати криву байдужості та лінію бюджетного обмеження, розраховувати граничну норму заміщення. Знати властивості кривої байдужості та лінії бюджетного обмеження, поняття граничної норми заміщення (MRS_{xy}). Вміти використовувати аналітичний вигляд лінії бюджетного обмеження, розрізняти просте та розширене бюджетне обмеження. Вміти зображувати графічно стан оптимального вибору споживача та використовувати його на практиці.	10
Практичне заняття 5. Теорія ринкового попиту	ПР1, ПР13, ПР13. Розрізняти поняття індивідуального та ринкового попиту. Вміти графічно зображувати вплив різних чинників на стан рівноваги та індивідуальний попит споживача. Розуміти поняття кривих: «дохід-споживання» та «ціна-споживання». Знати поняття: ефект доходу та ефект заміщення. Розуміти принцип встановлення ціни в умовах ринкової економіки та концепцію споживчого надлишку. Вміти визначати ринковий попит графічно та аналітично.	5
Практичне заняття 6. Теорія фірми: виробництво	ПР1, ПР13, ПР13. Розуміти підприємство з точки зору суб'єкта ринкових відносин, а також мотивацію діяльності підприємства. Вміти розраховувати загальну, середню та граничну продуктивність ресурсу. Знати поняття і параметри виробничої функції, її види, сутність сукупного, середнього та граничного продуктів. Розуміти сутність понять: ізокванта та ізокоства, гранична норма технологічного заміщення ($MRTS$). Вміти графічно зображувати та знати властивості ізокванти та ізокоства	10
Практичне заняття 7. Витрати виробництва, виручка та прибуток	ПР1, ПР13, ПР13. Знати суть витрат виробництва, економічний та бухгалтерський підходи до їх визначення, а також особливості формування витрат у довгостроковому та короткостроковому періодах. Розуміти класифікацію та способи розрахунку виробничих витрат. Розрізняти бухгалтерські та економічні витрати, граничні витрати.	10
Самостійна робота 1	Написання есе й рефератів відповідно до визначених тем (у т. ч. в elearn), підготовка до обговорення на практичному занятті питань теми	10
Модульна контрольна робота 1		30
Разом за модулем 1		100
Модуль 2. Ринкові структури та проблеми досягнення загальної рівноваги		
Практичне заняття 8. Ринок досконалої конкуренції	ПР1, ПР13, ПР13. Знати ознаки та умови досконалої конкуренції, поняття конкурентної фірми та конкурентної галузі. Розуміти принцип формування попиту споживачів на продукцію конкурентної фірми; різницю між бухгалтерським, економічним та нормальним прибутком; поняття виробничого надлишку. Вміти розраховувати загальну, середню та граничну виручку фірми; визначати оптимальний обсяг випуску продукції для фірми з використанням правила максимізації прибутку. Аналізувати умови виходу фірми з галузі в короткостроковому і довгостроковому періодах та механізм формування індивідуальної і ринкової пропозиції. Знати дію парадоксу прибутку та зрозуміти наслідки державного регулювання конкурентних	10

	ринків. Розуміти відмінності стратегій товаровиробника у короткостроковому та довгостроковому періодах.	
Практичне заняття 9. Монопольний ринок	ПР1, ПР13, ПР13. Розуміти суть монополій, їх ознаки та види, Знати стратегії вибору монополістом цін та обсягу виробництва. Знати зв'язок між еластичністю попиту на продукцію фірми-монополіста та загальною і граничною виручкою. Вміти розв'язувати задачу максимізації прибутку для монополіста в коротко- та довгостроковому періодах та розраховувати ціну продукції з використанням правила монополістичного ціноутворення. Аналізувати використання цінової дискримінації при формуванні ціни фірми-монополіста	10
Практичне заняття 10. Олігополія як вид ринкової структури	ПР1, ПР13, ПР13. Знати суть олігополії, її моделі та розповсюдження. Розуміти поняття ефективності олігополій. Вміти розв'язувати задачу максимізації прибутку для олігополії в коротко- та довгостроковому періодах	10
Практичне заняття 11. Ринок монополістичної конкуренції	ПР1, ПР13, ПР13. Розуміти ознаки ринку монополістичної конкуренції. Вміти визначати оптимальний обсягу продажу фірми та її цінову політику, розв'язувати задачу максимізації прибутку для фірми монополістичного конкурента в коротко- та довгостроковому періодах.	10
Практичне заняття 12. Антимонопольна політика	ПР1, ПР13, ПР13. Знати сутність антимонопольної політики та антимонопольне законодавство України. Розуміти необхідність державного регулювання монополії та особливості діяльності антимонопольного комітету. Знати проблеми природних монополій, особливості антимонопольної політики у різних країнах. Вміти вимірювати монопольну владу.	5
Практичне заняття 13. Утворення похідного попиту. Ринок праці.	ПР1, ПР13, ПР13. Вміти визначати оптимальний обсяг праці, використовуючи правило “рішення про найм”. Вміти порівнювати конкурентні ринки праці та ринки праці з недосконалою конкуренцією. Розуміти практичне використання моделі “дохід-відпочинок”. Знати особливості формування індивідуальної і ринкової пропозиції праці та попиту на працю.	5
Тема 14. Ринок капіталу та природних ресурсів (землі).	ПР1, ПР13, ПР13. Аналізувати модель міжчасового вибору в економіці та особливості формування попиту і пропозиції позичкових коштів. Вміти визначати оптимальний обсяг інвестицій для фірми, оцінювати доцільність інвестицій та використовувати правило дисконтування. Знати особливості функціонування ринків природних ресурсів, зокрема землі. Розуміти особливості встановлення орендної плати та ціни землі. Аналізувати сучасний стан земельних відносин в Україні.	5
Практичне заняття 15. Загальна ринкова рівновага та економічна ефективність	ПР1, ПР13, ПР13. Знати поняття взаємозалежності ринків, сутність зовнішніх ефектів, суспільних благ, асиметричної інформації. Розрізняти ситуації часткової та загальної рівноваги. Розуміти загальні умови ефективності конкурентної ринкової системи. Розуміти проблеми у досягненні загальної рівноваги та знати причини необхідності державного втручання в ринкову економіку. Знати причини та наслідки втручання держави в економіку, а також проблеми регулювання виробництва та споживання суспільних благ	5
Самостійна робота 2	Написання есе й рефератів відповідно до визначених тем (у т. ч. в електроні), розв'язання задач, підготовка до обговорення на практичному занятті питань теми	10
Модульна контрольна робота 2		30
Разом за модулем 2		100
Навчальна робота	(M1 + M2)/2*0,7	≤ 70
Залік		30

Всього за семестр	(Навчальна робота + залік)	≤ 100
II семестр Економікс: макроекономіка Модуль 3. Теоретичні основи макроекономіки		
Практичне заняття 16. Макроекономіка як наука	ПР1, ПР13, ПР13. Засвоїти теоретичні основи, вияснити суть та історію розвитку макроекономіки; розглянути етапи формування макроекономічної теорії. Аналізувати рівні макроекономіки. Знати об'єкт, суб'єкт, предмет, функції і завдання макроекономіки. Усвідомлювати місце макроекономіки у системі економічних наук. Аналізувати макроекономічне моделювання та моделі кругових потоків ресурсів, продукту, витрат і доходів.	7
Практичне заняття 17. Макроекономічні показники в системі національних рахунків	ПР1, ПР13, ПР13. Знати принципи побудови системи національних рахунків, методологію та методику обчислення макроекономічних показників, економічних індексів.	7
Практичне заняття 18. Ринок праці	ПР1, ПР13, ПР13. Аналізувати зайнятість і безробіття. Знати показники рівня використання робочої сили. Розуміти види безробіття й зайнятості. Аналізувати механізм ринку праці. Усвідомлювати наслідки від безробіття. Знати закон Оукена. Визначати основні напрями регулювання рівня безробіття.	8
Практичне заняття 19. Товарний ринок	ПР1, ПР13, ПР13. Знати структуру сукупного попиту та пропозиції. Аналізувати криву сукупного попиту AD та криву сукупної пропозиції AS, їх цінові та нецінові фактори. Вміти аналізувати рівновагу сукупного попиту та сукупної пропозиції.	7
Практичне заняття 20. Грошовий ринок	ПР1, ПР13, ПР13. Знати сутність пропозиції грошей та грошові агрегати. Розуміти формування грошова база і її компонентів. Вміти розраховувати грошовий мультиплікатор, коефіцієнт готівки, резервну норма. Знати класичну теорію попиту на гроші. Аналізувати праці Кейнса про мотиви попиту на гроші, кейнсіанське рівняння попиту на гроші і функцію попиту на гроші. Аналізувати механізм грошового ринку, рівновагу на грошовому ринку.	8
Практичне заняття 21. Інфляційний механізм	ПР1, ПР13, ПР13. Знати сутність та види інфляції, темп інфляції та методи його обчислення. Усвідомлювати причини та наслідки інфляції. Аналізувати кейнсіанську теорію щодо причини інфляції та її недоліки. Усвідомлювати роль грошей в інфляційному механізмі. Вміти аналізувати чинники інфляції попиту і витрат. Розкривати особливості взаємозв'язків між інфляцією та безробіттям.	8

Практичне заняття 22. Споживання домогосподарств	ПР1, ПР13, ПР13. Розуміти формування доходів домогосподарств. Аналізувати доходи і витрати домогосподарств у моделі економічного кругообігу. Знати заощадження та споживання домогосподарств. Аналізувати зв'язок між диференціацією доходів і споживанням, кейнсіанську функцію споживання. Знати чинники автономного споживання. Вміти аналізувати функції споживання з урахуванням фактору часу, теорію Фішера, гіпотезу життєвого циклу Модільяні, гіпотезу постійного доходу.	8
Тема 23. Приватні інвестиції	ПР1, ПР13, ПР13. Знати суть, види та роль інвестицій в економіці. Вміти аналізувати інвестиційну функцію. Усвідомлювати чинники інвестицій. Вміти аналізувати заощадження та інвестиції. Усвідомлювати особливості інвестиційного процесу в Україні.	7
Самостійна робота 3	Написання есе й рефератів відповідно до визначених тем (у т. ч. в elearn), розв'язання задач, підготовка до обговорення на практичному занятті питань теми	10
Модульна робота 3		30
Разом за модуль 3		100
Практичне заняття 24. Сукупні витрати і ВВП	ПР1, ПР13, ПР13. Вміти аналізувати сукупні витрати і рівноважний ВВП. Розуміти сутність мультиплікативного ефекту. Знати розрахунок простого мультиплікатора. Вміти аналізувати рецесійний та інфляційний розриви в економіці	10
Практичне заняття 25. Циклічні коливання та економічне зростання	ПР1, ПР13, ПР13. Сформулювати знання про суть та причини економічної циклічності. Знати види циклів. Знати сутність економічного зростання. Вміти аналізувати економічне зростання на основі моделі AD-AS і кривої виробничих можливостей. Нагромадження як критерій максимізації рівня споживання. Вплив технічного прогресу на економічне зростання.	10
Практичне заняття 26. Держава в системі макроекономічного регулювання	ПР1, ПР13, ПР13. Вміти аналізувати класичну, марксистську, кейнсіанську теорії державного регулювання. Аналізувати передумови та основні положення виникнення кейнсіанської теорії. Розуміти роль держави в економічному кругообігу. Знати методи та функції державного регулювання.	10
Практичне заняття 27. Фіскальна політика	ПР1, ПР13, ПР13. Вміти обирати інструментарій фіскальної макроекономічної політики до її цілей, розкривати особливості формування державного бюджету; розвинути навички аналізу причин стійкого бюджетного дефіциту і зростаючого державного боргу та їх впливу на національну економіку. Знати суть податків та їх види.	10

Практичне заняття 28. Монетарна політика	ПР1, ПР13, ПР13. Розвинути розуміння структурних складових грошово-кредитної системи, сформулювати знання про цілі та методи монетарної політики, виробити навички аналізу інструментарію монетарної політики та функціонування її трансмісійного механізму. Розуміти особливості функціонування кредитного ринку.	10
Практичне заняття 29. Зовнішньоекономічна діяльність	ПР1, ПР13, ПР13. Знати сутність платіжного балансу та методологію його складання. Знати види валютних курсів. Розуміти способи котирування валюти. Розуміти сутність валюти та їх види. Усвідомлення впливу зовнішньої торгівлі на економіку. Дослідження впливу зовнішньої торгівлі на умови формування економічної рівноваги. Аналіз чинників, що впливають на чистий експорт. Аналіз впливу чистого експорту на ВВП, мультиплікатор витрат у відкритій економіці.	10
Самостійна робота 4	Написання есе й рефератів відповідно до визначених тем (у т. ч. в elearn), розв'язання задач, підготовка до обговорення на практичному занятті питань теми	10
Модульна робота 4		30
Всього за модулем 4		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен		30
Всього за семестр	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

1. ЕНК Економікс: мікроекономіка: URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2584>
2. ЕНК Економікс: макроекономіка URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2067>
4. Бутенко В.М., Пащенко О.В. Методичні вказівки для вивчення дисципліни «Економікс» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Облік і оподаткування» ОП «Облік і аудит». К. Вид. «Наукова столиця», 2024. 320 с.
5. Талавиря М.П., Бутенко В.М., Болгарова Н.К., Власенко Ю.Г., Гуца І.О., Пащенко О.В. Економікс. Навч. посіб. К.: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України., 2023. 532 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Faichuk, O., Pashchenko, O., Zarikova, O., Kovalenko, O., Faichuk, O. Economic efficiency of the GHG emissions from energy use in agriculture: comparative analysis of Ukraine and the EU member states. *Tehnologija. Resursi- Environment, Technology, Resources*, 2024, 1, pp.140-153. URL:<https://journals.rta.lv/index.php/ETR/article/view/7986>
2. In Zhofan, Oksana Pashchenko, Olena Zharikova. Розвиток маркетингової стратегії підприємств аграрного сектору на зернових ринках України та КНР. «Економіка і управління бізнесом». 2023. Том 14, №1. С. 54-75. URL: [https://doi.org/10.31548/economics14\(1\).2023.004](https://doi.org/10.31548/economics14(1).2023.004)
3. Inna Kuznetsova, Valentyna Gorbatiuk, Tetiana Mulyk, Alyona Piskun, Oksana Pashchenko, Oleksandr Hridin. Peculiarities of formation of competitive strategy of the enterprises of flour-milling branch of Ukraine. *Independent Journal of Management and Production*, 12 (6), 2021. P. 516-539
4. O.B. Zharikova, O.V. Pashchenko, K.I. Ways to improve the financial and economic situation and prospects for its integration of banks and insurance companies. *Economy and human-centrism: the modern foundation for human development: V International scientific conference* (April 23-24, 2021. Leipzig, Germany). Riga, Latvia: "Baltija Publishing", 2021. P.126-133, 172 pages. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-068-1-30>
5. Oksana Pashchenko, Olena Zharikova. Доходи й витрати сільського населення та їх вплив на рівень життя. «Економіка і управління бізнесом». 2023. Том 14, №4. С. 32-53. URL: [https://doi.org/10.31548/economics14\(4\).2023.028](https://doi.org/10.31548/economics14(4).2023.028)
6. Oksana Pashchenko, Olena Zharikova. Забезпечення ефективного управління кредитним портфелем комерційного банку в умовах сучасної криз. «Економіка і управління бізнесом». 2023. Том 14 №2. С. 46-44. URL: [https://doi.org/10.31548/economics14\(2\).2023.046](https://doi.org/10.31548/economics14(2).2023.046)
7. Oksana Pashchenko, Olena Zharikova. Методичні засади аналізу витрат домогосподарств України. «Економіка і управління бізнесом». 2023. Том 14, №3. С. 34-852. URL: [https://doi.org/10.31548/economics14\(3\).2023.027](https://doi.org/10.31548/economics14(3).2023.027)
8. Pashchenko Oksana, Anna Zharikova, Olena Zharikova. Improving the competitiveness of dairy products of Ukrainian producers in accordance with European quality requirements. *Political Science and Security Studies Journal*, Vol. 3, No.3. 2022. P. 24-34.
9. Pashchenko Oksana, Olena Zharikova. Development of efficient mortgage landing in macroeconomic stability and economic equilibrium provision. *Political Science and Security Studies Journal*, Vol. 3, No. 1. 2022. Index Copernicus, P. 24-34. *Political Science and Security Studies Journal*. 2022. P. 44-57. URL: <https://psssj.eu/index.php/ojsdata/article/view/107>
10. Pashchenko, O., Zarikova, O., Александров Д. Methodological foundations for implementation of expert-monetary evaluation of agricultural enterprises: land and mortgage lending. *Економічні дискусії* № 3, 2024, 24 стр.
11. Radchenko O., Pashchenko O., Matveyeva M, Zelenskyi A, Zaika O. State financial regulation of the competitive environment: assessment for the agricultural sector of Ukraine. *Independent Journal of Management and Production*, 13 (3), 2022. P.310-328.
12. Volodymyr Nazarenko, Andrii Martyn, Oksana Pashchenko. Green metrics: internet of things based ecological monitoring and management for sustainable urban living in Kyiv. *Economic science for rural development*. 1/1/2024 p.220-231. URL: https://lbtufb.lbtu.lv/conference/economic_science_rural/2024/Latvia_ESRD_58_2024.pdf
13. Yuliia Samborska-Muzychko, Iryna Parasii-Verhunenko, Oksana Pashchenko, Liubov Budniak, Oksana Salamin Public Sector in the Transformation Economy of Ukraine: Macroeconomic Analysis. *Independent Journal of Management and Production*, 12 (3), 296-317.
14. Zharikova O., Pashchenko O., Zharikova A. (2024). Adaptation of foreign experience in the development of housing mortgage as one of the most important economic and social tasks of the modern world in Ukraine. *Ukraine, Bulgaria, EU: economic, financial, technical and social development trends: materials VIII International Scientific and Practical Conference* (Burgas, Bulgaria, July 1-2, 2024) Burgas: Avangard Prima, 2024. 142 p. pp. 76-81.
15. Андрусь О.І. Мікро- та макроекономіка: навч. посібн. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 325 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/c47643b5-463e-4128-8977-88f7b96f947/content>
16. Бойда С.В. Мікроекономіка: навч. посібн. Чернівці: Чернівець. нац. унів.-т., 2021. 176 с.

17. Бріль М.С., Єрмоленко О.О. Макро- і мікроекономіка: методичні рекомендації до практичних завдань. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. 48 с.
18. Бріль М.С., Кліменко О.М., Литвиненко А.В. Макро- та мікроекономіка: навч. пос. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 214 с.
19. Економікс. Частина 1: Вступ до економікса. Мікроекономіка: навч. пос. / Баула О.В., Вісіна Т.М., Лютак О.М., Савош Л.В., Кравчук О.Я., Зелінська О.М., Полянська Т.О. Луцьк: СПД Гадак Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021. 320 с.
20. Економічна теорія: навч. пос. Харків: Вид. Іванченка І.С., 2020. 230 с.
21. Жарікова О.Б., Пащенко О.В., Гребенюк Т.А. Ринок іпотечної нерухомості: кредитування домогосподарств комерційними банками України під час воєнного стану. *Економіка і управління бізнесом*. Науковий журнал. Том. 15, № 1, 2024 С. 110-125. URL: <https://economicscience.com.ua/uk/journals/t-15-1-2024>
22. Жарікова О.Б., Пащенко О.В. Фінансово-економічна діяльність агробізнесу за міжнародними стандартами. *Науковий вісник Херсонського державного*. 2021 №42. С. 64-71. <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8030/2021-42-10>
23. Задоя А.О., Задоя О.А. Мікроекономіка: навч. пос. [Електронне видання]. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. 148 с.
24. Ігнатюк А.І. Мікроекономіка Київ: Видавництво Ліра-Київ, 2023. 420 с.
25. Каменева Н.М., Косич М.В., Александрова О.Ю. Мікроекономіка: навч. посібн. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с.
26. Кібік О.М., Редіна Є.В., Хаймінова Ю.В., Котлубай В.О., Примаченко І.Ф., Калмикова Н.Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка: практикум. Одеса, 2020. 76 с.
27. Козакова О.М., Забарна Е.Н. Макроекономіка; Одес. нац. політехн. ун-т. Херсон: Олді-плюс, 2024. 428 с.
28. Кулініч О.А., Котко Я. М. Макроекономіка: конспект лекцій у структурно-логічних схемах. Харків: ДБТУ, 2024. 117 с.
29. Кулініч О.А., Котко Я.М. Мікроекономіка: конспект лекцій для здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей перший (бакалаврський) РВО. Харків: ДБТУ, 2024. 42 с.
30. Макроекономіка: конспект лекцій. Суми: Сумський національний аграрний університет, 2023. 112с.
31. Мартин О. М. Економічна теорія (мікроекономіка, макроекономіка). Частина 1. Мікроекономіка: навчальний посібник. Львів: ЛДУ БЖД, 2024. 321 с.
32. Zharikova O., Pashchenko O., K Cherkessenko Theoretical fundamentals of the integration process of banking institutions and insurance companies of Ukraine. *Political Science and Security Studies Journal*, 2021. Том 2, №3. С.39-46 URL: 10.5281/zenodo.5544196
33. Olena Zharikova, Oksana Pashchenko, Andrii Korniienko. Скорингова модель структуризації забезпечення оцінки кредитоспроможності позичальника комерційних банків в умовах глобальної фінансової кризи. *Науковий журнал «Біоекономіка та аграрний бізнес»*. Том 13 №1. 2022, С. 49-66. URL: [https://doi.org/10.31548/bioeconomy13\(1\).2022.49-66](https://doi.org/10.31548/bioeconomy13(1).2022.49-66)
34. Островерх П., Панчишин С. Аналітична економіка. Макроекономіка і мікроекономіка. Книга 1, Київ: Вид. Априорі, 2020. 648 с.14.
35. Панчишин С. М. Макроекономіка: Методичні поради та плани практичних занять. Вид. 10-е, перероб. та доп. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 118 с. https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Macroeconomics-Metod-Panchyshyn_SM_2020.pdf
36. Панчишин С.М. Макроекономіка. Вид. Априорі, 2022. 524 с.
37. Пащенко О. В., Жарікова О.Б. Доходи як один із факторів добробуту населення України: сучасний стан. *Науковий журнал «Біоекономіка та аграрний бізнес»*. Том 13. №2 2022. URL: [https://doi.org/10.31548/bioeconomy13\(2\).2022.51-69](https://doi.org/10.31548/bioeconomy13(2).2022.51-69)
38. Пащенко О.В., Жарікова О.Б., Александров Д.Є. Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності зернової галузі України на світовому ринку. Електронний журнал *Ефективна економіка*. №3. 2024. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/issue/view/137>
39. Пащенко О.В., Жарікова О.Б., Диференціація доходів населення в сучасних умовах розвитку економіки *Науковий журнал «Біоекономіка та аграрний бізнес»*. Том 12. №1. 2021, С. 14-29. URL: <http://dx.doi.org/10.31548/bioeconomy2021.01.002>
40. Пащенко О.В., Жарікова О.Б., Inequality in the household income distribution in Ukraine. *Науковий журнал «Біоекономіка та аграрний бізнес»*. Том 12, №3-4. 2021, С. 15-30.

URL:<http://dx.doi.org/10.31548/bioeconomy2021.03-04.013>

41. Жарікова О.Б., Пащенко О.В. Ефективність застосування малих форм бізнесу в Україні: перспективи та розвиток. Матеріали III міжнародної науково-практичної конференції: Україна, Болгарія, ЄС: Економічні, технічні, соціальні тенденції розвитку. м.Бургас, Болгарія, 27червні-2 липня 2019 р.) - Бургас: Авангард Прима, 2019. 172 с.
42. Петрушенко Ю.М. Мікро-та макроекономіка. Навч. посіб. Універсальна книга. 2023. 320 с.
43. Тульчинська С.О., Покровська Н. М. Макроекономіка: практикум: навч. посіб. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 154 с.
44. Фісуненко Н. О. Макроекономіка: навч. посіб. / Н.О. Фісуненко, Т. В. Альошина, О. А. Сидоров, В. Г. М'ячин. Дніпро: ДДУВС, 2023. 148 с.
45. Шкодін І. В. Мікроекономіка: навчально-методичний пос. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 128 с.
46. Сайт Верховна Рада України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
47. Сайт Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
48. Сайт Міністерство фінансів. URL: <http://www.minfin.gov.ua>
49. Сайт Державна податкова служба України. URL: <http://www.tax.gov.ua>
50. Сайт Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
51. Сайт Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>
52. Сайт Центр перспективних соціальних досліджень. URL: <http://www.cpsr.org.ua>
53. Сайт Антимонопольний комітет України URL: <http://www.amc.gov.ua>
54. Сайт Інститут економіки і прогнозування НАН України: <http://www.ief.org.ua>
55. Сайт Бібліотека імені В.Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
56. Сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>
57. Сайт Світового банку URL: <http://www.worldbank.org>
58. Сайт Міжнародного Валютного фонду. URL: <http://www.imf.org>
59. Національна комісія з цінних паперів і фондового ринку. URL: www.ssmc.gov.ua
60. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua
61. Інтернет-бібліотека "Цінні папери України". URL: www.securities.org.ua
62. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. URL: www.uaib.com.ua
63. Global finance. URL: <https://www.gfmag.com>